

ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВИЧ БУРКАТ (1939–2009)

9 листопада 2009 р. на 71 році життя після тривалої хвороби пішов за вічну межу відомий учений – генетик, селекціонер і біотехнолог сільськогосподарських тварин, організатор науки та племінної справи у тваринництві, публіцист, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Української академії аграрних наук, заслужений діяч науки і техніки України, член президії Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова, член редколегії журналу “Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів”, лауреат двох Державних премій України в галузі науки і техніки Валерій Петрович Буркат.

Валерій Петрович народився 27 лютого 1939 р. в м. Барвінкове Харківської області у селянській родині. У 1961 р. з відзнакою закінчив Українську сільськогосподарську академію (нині Національний університет біоресурсів і природокористування України) і всю подальшу діяльність присвятив справі селекційно-генетичного вдосконалення сільськогосподарських тварин. На виробництві він виріс від зоотехніка-селекціонера племрадгоспу до генерального директора Національного об'єднання з племінної справи у тваринництві – головного державного племінспектора України, у науці – від аспіранта Інституту тваринництва до віце-президента УААН.

Наукова діяльність В.П. Бурката з 1980 р. і до останніх днів його життя була пов'язана з Інститутом розведення і генетики тварин, де він перші 10 років працював заступником директора, а потім – директором. Тут він розробив нову теоретичну концепцію селекційного перетворення генофонду порід тварин, увів до наукового обігу поняття “синтетична популяція і синтетична лінія у скотарстві”, започаткував нову науку – біотехнологічну селекцію, запропонував оригінальні авторські моделі і схеми організації селекційно-племінної роботи, активно впливав на розгортання фундаментальних біотехнологічних робіт у тваринництві.

За його безпосередньою участю розроблено і впроваджено у виробництво 74 програми селекції для України, регіонів, племзаводів і племпідприємств, 46 рекомендацій, технологічних проектів, систем, інструкцій, положень, правил, ДСТів, створено 6 науково-популярних фільмів, одержано 24 авторських свідоцтв і патентів, розроблено Закон України “Про племінну справу у тваринництві”, опрацьовано сучасну методологію селекції, генетики і біотехнології у тваринництві.

Вершиною науково-практичної діяльності В.П. Бурката стали організована ним розробка й реалізація програми виведення української червоно-рябої молочної породи та участь у створенні українських чорно-рябої, червоної, бурої

молочних, волинської, поліської і південної м'ясних порід, низки внутріпородних типів, заводських ліній і родин.

Професор В.П. Буркат організував розробку і впровадження у виробництво генеральної схеми розміщення й раціонального використання племінних ресурсів держави, підготовку серії зоотехнічних і ветеринарних правил вирощування ремонтного молодняка великої рогатої худоби, коней, свиней та овець, започаткував серію видань енциклопедичного характеру “Українські вчені-аграрії ХХ століття” і науково-виробничого щорічника “Селекція”. Усього ним опубліковано понад 880 наукових праць, із них 40 монографій, книг і брошур та 35 редакторських і видавничих робіт.

Він очолював дослідження з державних програм “Консолідувати створені та вивести нові породи і типи сільськогосподарських тварин” та “Збереження генофонду сільськогосподарських тварин”.

Свою основну роботу В.П. Буркат поєднував з різноманітною діяльністю із підготовки наукових кадрів, апробації дослідних робіт. Під його керівництвом підготовлено 10 докторів і 6 кандидатів наук. Він був членом Головної ради Вищої атестаційної комісії, редактором відділу “Сільське господарство” Енциклопедії сучасної України, головою спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій із селекції та генетики тварин, членом президії науково-технічної ради Мінагропрому, членом Президії і віцепрезидентом

Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, відповідальним редактором збірника “Розведення і генетика тварин”, заступником головного редактора журналу “Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів”, членом редколегій збірника “Молочне і м'ясне скотарство”, журналів “Вісник аграрної науки”, “Тваринництво України”, “Біологія тварин”, інших видань, ряд років очолював експертні комісії загальнодержавних виставок племінного тваринництва.

Наукова й виробнича діяльність Валерія Петровича відзначена орденом “За заслуги” III, II ступенів (1996, 1999), трьома медалями, Державними преміями України в галузі науки і техніки (1993, 1999), премією ім. В.Я. Юр'єва Національної академії наук України, премією УААН “За видатні досягнення в аграрній науці”.

Світла пам'ять про Валерія Петровича Бурката – невтомного Вченого, талановитого Організатора науки, Педагога, скромну, чуйну, глибоко порядну, високошановану та інтелігентну Людину, істинного і відданого Патріота України – назавжди збережеться у наших серцях, у серцях його друзів, колег і учнів.

Президія Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова

Редколегія журналу “Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів”